

آخرین انتظارات گمرکات عراق از صادرکنندگان ایرانی

قانون جدید کنترل کیفیت کالاها و وارد شده به کشور عراق از مبداء ، فصل تازه ای از رویه ها و رفتارهای گمرکی آن کشور را فراروی صادرکنندگان محترم ایرانی قرار داده است که این عملکرد جدید اگرچه در میان مدت بضوان یک عامل تسهیل کننده در فرآیندهای گمرکی تلقی خواهد شد اما هم اکنون موج متلاطمی از انبوه نگرانی ها ، توقف ها ، سوالات و مشکلاتی را برای دست اندرکاران و مخاطبان این مهم در برداشته است که تماسها ، نامه ها و پیگیریهای حضوری از ادارات کل سازمان توسعه تجارت و سازمانهای بازرگانی ، اتاقهای بازرگانی ، تعاونی ها و تشکلهای صادراتی و تجار ارجمند بویژه مرز نشینان گرامی ، ما را بر آن داشت تا بار دیگر از نزدیک گمرکات عراق ، مسئولین اقتصادی و بازرگانی و استاندار آن کشور را در پایتخت و دیگر شهرهای هم مرز با ایران بررسی نماییم و از آنان آخرین قوانین ، بخشنامه ها ، رویه های گمرکی و انتظارات آنان را بطور مستقیم و شفاف جویا شده و بفوریت به مخاطبین ایرانی اطلاع رسانی نماییم تا با وضوح و آگاهی کامل و تطابق اسناد و کیفیت کالاهای صادراتی با خواستگاههای اخیر کشور عراق روند تصاعدی صادرات کشورمان را به بازار بکر همسایه غربی خود همچنان حفظ نموده و بر توسعه آن بیافزاییم .

حوزه بررسی

- وزارت بهداشت عراق
- اداره کل گمرکات کشور عراق - استان بغداد
- اداره کل استاندارد و کنترل کیفیت عراق
- استانداری استان میسان
- استانداری استان واسط
- فرمانداری شهر خاتقین - استان دیاله
- فرمانداری شهر بده - استان واسط
- اداره کل گمرکات استان سلیمانیه عراق - شهر سلیمانیه
- گمرک مرزی شیب - چذابه در استان میسان - خوزستان
- گمرک مرزی زرباطیه - مهران در استان واسط - ایلام
- گمرک مرزی پرویزخان - پرویز خان در استان دیاله - کرمانشاه
- گمرک مرزی باشماقی - مریوان در استان سلیمانیه - کردستان

مسولین طرف مذاکره

- مدیر کل گمرکات کشور عراق
- مدیر کل گمرکات اقلیم کردستان
- استاندار استان واسط
- ریاست شورای استانداری استان واسط
- مشاور استاندار استان میسان
- مدیر کل اداره استاندارد و کنترل کیفیت عراق
- مدیر کل بهداشت غذای وزارت بهداشت عراق
- مدیر کل گمرک سلیمانیه
- فرماندار شهر خاتقین
- فرماندار شهر بده - مرزی
- مدیر کل مرزبانی گمرک پرویز خان
- مدیر کل مرزبانی گمرک زرباطیه
- مدیر گمرک چذابه
- مدیر گمرک زرباطیه
- مدیر گمرک پرویز خان
- مدیر گمرک باشماقی
- مدیر گمرک شهر خاتقین
- مدیر بازارچه مرزی پرویز خان
- تعدادی از تجار مرزی دو طرف در مرزهای گمرکی

آخرین اسناد و شرایط واردات کالا به کشور عراق

- الف - بخش عربی کشور عراق شامل ۱۵ استان .
- فاکتور کالاها به زبان انگلیسی یا عربی
- فهرست عدل بندی محموله ها به زبان انگلیسی یا عربی (مانیفست)
- گواهی مبدا کالا از اتاقهای بازرگانی به زبان عربی تایید شده در سفارت عراق
- گواهی تطابق کیفیت کالا با استانداردهای عراق از شرکتهای SGS یا BV
- ذکر شماره پلاک کامیونهای حمل کننده کالا در گواهی های انطباق فوق الذکر
- ذکر مشخصات و توضیحات کالا در بسته بندی آن به زبان عربی
- درج تاریخ دقیق انقضای کالا به وضوح و به عربی روی کالا
- تاریخ انقضای انواع لبنیات همچنان ۷ تا ۲۱ روز
- ذکر شماره فاکتورهای صادره در گواهی مبدا
- بطور کلی اقلام وارداتی به عراق باید بیش از یک سوم مدت منقضی نشده باشد
- تعرفه گمرکی عراق همچنان تا سقف ۵ درصد ارزش کالا دریافت می گردد
- از اقلام وارداتی به عراق ۳ درصد مالیات وزارت کشور دریافت می گردد
- به ازای هر کامیون مبلغ ۲۵۰۰۰ دینار (تقریباً ۲۵ هزار تومان) جهت توسعه جاده ها اخذ می گردد
- برخی استاتها برابر اختیارات فدرالی جهت کمک به استان خود مجازند تا ۷ درصد عوارض از واردات کالا اخذ نمایند که در حال حاضر استانهای میسان ، واسط و دیاله اظهار می دارند مبلغی به این عنوان دریافت نمی گردد . ظاهراً استان بصره ۵ درصد عوارض استانی اعمال می نماید .
- کامیونهای عراقی بیش از ۳۰ تن حق بارگیری ندارند سابقاً تناژ بارگیری آزاد بود
- تردد کامیونها برای بخشهای خصوصی ممنوع و برای حمل سوخت و برخی کالاهایی که به دولتهای دو طرف مربوط است مجاز می باشد .
- حمل کالاهای بسیار سنگین که امکان جابجایی آنها به کامیونهای عراق وجود ندارد با تریلی های بزرگ (بوژی) بطور یکسره تا مقاصد مختلف عراق میسر است .
- کامیونهای کشورهای ترکیه ، سوریه و اردن از مزیت حمل یکسره کالا تا شهرهای مختلف عراق برخوردار می باشند (کامیونهای ترکیه فقط در شهرهای مختلف کردستان)
- گمرکات عراق هم اکنون بر روی واردات تمامی کالاهای مجاز باز می باشد بویژه میوه و تره بار و سبزیجات و کود و بذرها گیاهی که مستمراً از طرف صادرکنندگان ایرانی سوال می گردد
- محدودیتهای فصلی برای برخی کالاهای کشاورزی بعضاً صورت می پذیرد که درحال حاضر بخشنامه های پیشین منقضی و مورد جدیدی اعلام نشده است .
- ارائه مدرکی دال بر استفاده کالا مخصوصاً مواد غذایی درحال صدور در کشور مبدأ کمک شایانی به ترخیص آن به عراق خواهد نمود به عبارتی اثبات اینکه مثلاً مواد غذایی صادره به عراق در ایران هم در حال عرضه و مصرف است
- بسیاری از کالاهای ایرانی صرفاً به استناد برخی گواهی های بهداشتی کشورمان در عراق قابل ترخیص می باشد از جمله انواع دنیه خوراکی و صنعتی یا گواهی دامپزشکی ایران
- مواد زراعی و کشاورزی نیازمند گواهی عدم آلودگی به آفات می باشد
- صادرات کالا از گمرکات عراق نیازمند مجوز است که به سادگی صورت نمی پذیرد لذا مرجوع نمودن کالاهای وارد شده به عراق بسیار دشوار است
- ترخیص موقت گمرکی بجهت نمایش کالا در نمایشگاههای عراق به سادگی و بدون هزینه صورت می پذیرد و در خصوص اقلام غیر خوراکی امکان تغییر آن به ترخیص قطعی موجود است .
- کالاهای همراه مسافر هیچ محدودیت گمرکی برای ورود و خروج از عراق بصورت زمینی یا هوایی ندارد
- خروج دلار و دینار عراقی از کشور عراق صرفاً تا سقف ۱۰۰۰۰ دلار مجاز است و بیش از آن جرم محسوب شده و از ۳ تا ۶ ماه حبس همراه با مصادره مبالغ ضبط شده اعمال می گردد.
- صادرات انواع قراضه جات و ضایعات فلزات بکلی از کشورعراق ممنوع است و هرگونه ادعایی مبنی بر داشتن مجوز، غیر واقعی می باشد .
- صادرات انواع خودرو به کشور عراق آزاد است اما اعطای پلاک منوط به از بین بردن یک خودروی قدیمی می باشد .
- انواع پوشاک ، دارو و تجهیزات پزشکی ، آرد و نان و غیره همچنان از معافیت کامل گمرکی برخوردار است .
- تعرفه گمرکات کشور عراق قرار است از سال جدید میلادی به میزان قابل توجهی افزایش یابد
- در بخش عربی هنوز بازارچه کوله بری یا پیله وری بصورت قانونی جهت صادرات کالا به ایران ایجاد نشده است اما در مرز مهران ایجاد یکی از این نوع بازارچه ها به امضای استانداران دو استان مرزی رسیده است
- تردد افراد دارای روادید کشور عراق از تمامی مبادی ورودی مرزهای زمینی و هوایی آزاد است و هیچ منعی وجود ندارد همچنین ورود هوایی و خروج زمینی نیز آزاد است و موانع موجود فقط توسط مرزهای خروجی ایران آنها جهت ممانعت از سفر غیر کاروانی زائران ایرانی صورت می پذیرد
- ورود به عراق و خروج به دیگر کشورهای همسایه و اقلیم کردستان نیز برای اتباع ایرانی آزاد است .
- با ورود به خاک عراق اتباع ایرانی دارای روادید می توانند تا یک ماه با قابلیت تمدید در این کشور بمانند .
- انتظار گمرکات و بازار مصرف عراق از صادرکنندگان ایرانی عرضه اقلام درجه یک یا دو با بسته بندی مناسب و قیمتهای رقابتی می باشد
- تجار وارد کننده عراقی غالباً اقلام درجه سه و چهار و با پایین ترین قیمت را از عرضه کنندگان انتظار دارند
- اقلام مربوط به شرکتهایی که با دولت عراق قرارداد دارند غالباً با داشتن نامه رسمی از پرداخت عوارض و گذراندن رویه های معمول گمرکی معاف می باشند .
- ترانزیت انواع کالا از کشور عراق بشروط به اخذ مجوزات مربوطه امکان پذیر می باشد
- سرمایه گذاران خارجی در کشور عراق تا ۱۰ سال از پرداخت انواع عوارض و مالیاتهای گمرکی معاف می باشند
- میان کشورهای عضو اتحادیه اعراب تعرفه گمرکی موجود نیست و عراق هم عضو آن اتحادیه می باشد
- ایران نزدیک ترین و مناسبترین بنادر گمرکی را برای ترانزیت کالاهای عراق بویژه از خاور دور نسبت به دیگر کشورهای همسایه و رقیب در اختیار دارد .

ب - بخش شمالی کشور عراق شامل ۳ استان اقلیم کردستان

- فقط ارائه فاکتور کالا آن هم به هر زبانی حتی فارسی ضرورت دارد
- گواهی انطباق کالا (SGS و BV) هنوز در اقلیم کردستان اجرایی نشده است
- گواهی مبدا به فارسی یا کردی به ترخیص کالا کمک می کند اما ضروری نیست
- فهرست عدل بندی یا مانیفست کالا نیز نیست (در صورت ارائه تسهیل کننده است)
- تعرفه ها همانند بخش عربی ۵ درصد عوارض گمرکی ، ۳ درصد مالیات دولتی است
- هیچ هزینه ای بعنوان عوارض استانی از کالاهای وارداتی اخذ نمی شود
- اصل گواهی های استاندارد و بهداشت ایران مورد قبول است در غیر اینصورت باید در آزمایشگاههای اقلیم تایید گردد
- برخی از کالاهای خاص همانند شیشه ، مواد فاسد شدنی ، سوخت و غیره از قابلیت حمل یکسره برخوردار می باشند
- خودروهای شخصی و اتوبوسهای مسافر بری می توانند به داخل اقلیم کردستان وارد شده و در ۳ استان این منطقه آزادانه تردد نمایند
- کاپوتاز ماشین های وارد شده به اقلیم کردستان ضروریست
- خودروهای شخصی و اتوبوسهای کردستان نیز به سهولت می توانند وارد کشور ایران شوند
- برای حمایت از تولیدات داخلی بعضاً طی زمانهای محدود واردات برخی محصولات کشاورزی ممنوع می گردد
- کامیونهای حامل بار های وارداتی از اقلیم کردستان به استانهای جنوبی در ایستگاههای بازرسی میان راهی بررسی می شوند و لذا داشتن مدارک کامل گمرکی برابر انتظارات بخش عربی عراق توصیه می گردد .